

ГЕОПОЛІТИКА СУЧАСНОГО СВІТУ: ТЕНДЕНЦІ ТА ВИКЛИКИ В ХХІ СТОЛІТТІ

Аналіз сучасної геополітичної ситуації вказує на формування нової багатополлярної моделі світового порядку. Поряд із Сполученими Штатами з'являються нові центри сили, такі як Китай, Європейський Союз, Індія, Бразилія, росія та інші. Кожна з цих країн має власні інтереси, які не завжди збігаються у політичній, економічній, безпековій та інших сферах. Це призводить до напруженості та конфліктів як на світовому, так і на регіональному рівнях, що, в свою чергу, сприяє посиленню світової нестабільності та загостренню війн і збройних конфліктів[3].

Один із ключових аспектів цих змін - зростання ролі Сполучених Штатів Америки на глобальній арені. Попри внутрішні проблеми, США активно ведуть політику збереження та посилення своїх геополітичних позицій, навіть при важкій економічній ситуації та труднощах у відносинах з союзниками по НАТО та в процесі виконання військових операцій у різних частинах світу [1].

Ще однією причиною глобальних змін є розвиток технологій, що призвів до появи нових загроз для національної безпеки. Кібератаки та інформаційні втручання стають все поширенішими методами ведення геополітичних конфліктів. Захист кіберпростору та інформаційної безпеки стає завданням першочергового значення [2].

Неможливо залишити осторонь зростаючий попит на енергоресурси та інші природні ресурси, що призводить до геополітичної конкуренції за доступ до цих ресурсів. Це може призвести до міжнародних конфліктів та геополітичних суперечок [1]. В умовах сучасних глобальних викликів міграція стала важливим аспектом геополітичного ландшафту. Зростання міграції та демографічні зміни мають значний вплив на політичну картину у різних регіонах світу, створюючи нові виклики для урядів і суспільства [2].

Ще одним вагомим фактором, що має вплив на геополітичні зміни є розвиток штучного інтелекту, кіберфізичних систем та інших передових технологій. Держави та компанії змагаються за перевагу в галузі інновацій, що визначає їхню геополітичну впливовість [1].

Українсько-російська війна та конфлікт між Ізраїлем та Хамасом, який періодично вибухає в Палестині, стали двома ключовими геополітичними подіями, що визначають геополітичну динаміку не лише в своїх регіонах, але й у світі загалом. Ці конфлікти суттєво вплинули на різні аспекти глобальної політики [1].

Зокрема, у Палестині, конфлікт між Ізраїлем та Хамасом призвів до гострої напруженості на Близькому Сході, що має далекосяжні наслідки для геополітичного статус-кво в регіоні.

Українська війна та конфлікт в Палестині підвищили роль цих країн в міжнародних відносинах. Обидві країни стали активними учасниками міжнародних форумів та організацій, що сприяло їхній інтеграції в євроатлантичні та близькосхідні структури відповідно.

У XXI столітті сучасна геополітична ситуація світу характеризується значними тенденціями та викликами, що вимагають уваги та обґрунтованих стратегій від країн та міжнародних організацій. Формування нової багатопольярної моделі світового порядку створює нові центри сили та конфліктів інтересів, що може призвести до нестабільності та напруженості як на світовому, так і на регіональному рівнях.

У таких умовах важливо звернути увагу на необхідність співпраці та діалогу між країнами для розв'язання конфліктів та забезпечення мирного співіснування.

Наступні роки будуть вирішальними для визначення курсу подальшого розвитку глобальної політики. Важливо, щоб країни та їхні лідери прийняли конструктивний та відповідальний підхід до вирішення глобальних викликів та спільно працювали над створенням стабільного та безпечного майбутнього для всього світу.

Перелік використаних джерел:

1. Звіти Інституту Міжнародних Відносин (International Institute for Strategic Studies - IISS). 2023. URL: <https://www.iiiss.org/>
2. Дослідження Центру Стратегічних та Міжнародних досліджень (Center for Strategic and International Studies - CSIS). 2024. URL: https://www.csis.org/analysis/experts-react-what-expect-us-india-22-summit?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwqdvBhCPARIsANrmZhObLw-dV6oVgeoPFcR63GM2x1MZ1nxHokKwd6DX7BRKIFILRDxImHkaAuLeEALw_wcB
3. "Prisoners of Geography: Ten Maps That Tell You Everything You Need to Know About Global Politics"ю 2016. 15-144.

Діана Купчинська
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ У ЗНИЖЕННІ РІВНЯ БІДНОСТІ В КРАЇНАХ ЄС: АНАЛІЗ ПРОГРАМ І СТРАТЕГІЙ

Такі міжнародні фінансові установи, організації як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк (СБ) та група установ, що входять до його складу, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), відіграють важливу роль, в зниженні рівня бідності, за допомогою різноманітних проектів розвитку та гуманітарної допомоги по всьому світу. Вони сприяють соціальному та економічному розвитку країн із економікою, що розвивається, шляхом надання